

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
ahová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér. 1

Hirdetések

1. kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. ■■■■ ■■

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 197. szám.

Péntek, augusztus 30.

Az ellenzék és a nemzetiségiek.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, aug. 30.

Román kezdésre azon fáradoznak a nemzetiségi politikusok, hogy egymással szorosban egyesülve heves támadást intézenek a magyarság ellen, továbbá az általános, titkos szavazati jogért, végül a magyar görög katolikusok részére föllálandó új püspökség megszüntetése, illetőleg a föllálandó megakadályozása érdekében.

Ez mindenképpen szerencsétlen és kárhuzatos törekvés. Ezt az országot a magyarság szerezte meg, tartotta, tartja és tarthatja fenn, — a magyarság megtámadása tehát a nemzetiségiek részéről nem egyéb, mint a közös haza ellen való oktalatlan bünyös merénylet. Különösen elítélendő az most, mikor a szerfölött kényes külpolitikai helyzet minden nemzetet erőinek nem belviszályokban való szétforgácsolására, hanem tömör egyesítésére inti s mikor a nemzetiségek iránt minden tekintetben méltányos magyar kormány vezet a közügyeket.

A nemzetiségi tuzók közt vannak, akik hivatásszerűen üzik az izgatást s ezek kétségen kívül mindig készek tüntetést rendezni, zavart kelteni; mozgalmat szervezni, de hogy ezek most egymással s a többi nemzetiségi politikussal (t. i. a nem tuzókkal) szövetkezni akarnak valamenynyien, még pedig kifejezetten a magyarság ellen: ennek a lázadászerű vakmerő-

ségnek a felköltésében nagy része van a magyar ellenzéknek.

A szövetkezett ellenzék egyik eleme, a Justh-párt, eddig is gyanus, alig kimagyarázható viszonyt folytatott a nemzetiségiekkel; vajjon fentartja-e ezt a viszonyt ezentúl is, amikor már kifejezetten a magyarság ellen fog folyni a harc? Nem látja-e be, hogy a nemzetiségi tuzók vérszemre kapására mily végzetes befolyással lehetett a magyar ellenzék kiméletlen, erőszakos harcmodora és szenvedélyes gyűlölete az ellenségnek nézett másik párt iránt? Nem veszi-e észre, hogy a szeparisztikus törekvű nemzetiségi politikusok azért látják eljönni az ő idejüket, mer azt tapasztalják, hogy a magyarság két részre szakad s a két rész egyrontja, marja egymást, mintha kiirtani törekednék? Nem érzi-e a Justh-párt, hogy ilyen körülmények közt egyenesen kötelesség a békekötés a testvér magyar párttal?

A tervezett nemzetiségi szövetségnek egész programja ki van fejezve a magyarság ellen való tendenciában; ennek már csak gyakorlati alkalmazása vagy eszköze az általános, titkos szavazati jog mellett és az új magyar püspökség ellen való küzdelem. A nemzetiségi tuzók, akik kimondottan a magyarság ellen indulnak hareba, abban a biztos tudatban követelik a radikális választójogot, hogy ez hatalmas fegyver lesz a kezükben; vajjon segíthet-e a magyar ellenzék a fegyvert megszerezniök?

Az új püspökség ellen való agitálás is tiszta magyargyűlölet, azonkívül lehetetlen kívánság is, de hát az ellenzék követelése, a restitució nem kevésbé lehetetlen s a Mezőssy-hirdette végleteleg menő harc sem a szeretet sugallata.

Azt talán csak nem fogjuk megérni, hogy idegen ajku honpolgárok és ellenzéki magyarok egyesült erővel törjenek a magyarságra?

Leányipariskola

Nagybecskereken.

— aug. 30.

A nálunk meglehetősen elhanyagolt nőiparra s a szegényebb osztály nőinek megélhetésére nagyon fontos volna egy leányipariskola létesítése Nagybecskereken. Még pedig egy igazi ipari szakiskola létesítése, amely egy városnak mint polgárainak, sőt a környéknek ipari életét is hivatva volna fejleszteni.

Az ipariskolát úgy kell szervezni, hogy a környékbeli leányok örömmel jöjjenek ide, mindazt elsajátítani, ami leendő háztartásuk korrekt vezetésére őket képesíti. Azonkívül tanulják meg mindazokat az egyszerű és diszes ipari dolgokat is, amely mindegyiket, ha a sors arra utalja, képessé teszi, hogy esze és keze munkája által fenn tudja magát tartani. Az általános műveltség mellett igazi munkakedvet és önállóságot kell a jövőbeni leányokba nevelni. Idővel el fogjuk azt érni, hogy a leányok inkább dolgozni fognak, mint számításból férjhez menni és így a boldogtalan házasságok statisztikáját növelni. Az intézet a vidéki növendékek részére konvikttal legyen összekötve. Az ipariskola által városunk anyagilag nyerni fog. Az idegenforgalom gyarapodik s a behozatal pedig csökkenni fog.

„TORONTÁL” tárcája.

A végrendelet.

Dartelné arra ébredt, hogy a szomszéd szobában valami zörög.

— Ki az? — kiáltott reszkető hangon. Semmi válasz. Nagy éjszakai csönd. — Álmodtam — mondá magában Dartelné. Felült ágyában s egy ideig hallgatódzott, de miután nem mozdult semmi, ismét aludni próbált.

Most azonban újból, egész tisztán hallotta, hogy a szomszédos ebédlő parkettja halk lépésektől csikorog. Lázasan kapott a gyújtó után s épp gyertyát gyújtott, amikor a hálósobába benyitott egy ember.

— Segítség! Segítség! Tolvaj! Gyilkos!

— Ugyan ne lármázzon — szólt az idegen nyugodtan. — Még utóbb arra kényszerít, hogy megöljem, pedig eszemben sincs. Adja szépen ide a pénzt. Igazán nagy szükségem van rá.

A betörő nagy lelki nyugalommal s a gunyolódó emberek bántó hangján beszélt. Dartelné hatvanéves, kicsiny, ideges asszony volt, akinek vonásából nagy energia szólt. Mindazonáltal egész testében remegett s a lélegzete majdnem elállt. Dadogva mondta:

— Jaj de borzasztóan megijesztett! A hosszú, sovány fickó fenyegető pillantást vetett az öreg hölgyre. Dartelné most így szólt:

— Nem félek a haláltól, ön talán

szívességet tesz azzal, ha eltesz láb alól. Nem ragaszkodom az élethez. Szegény uram már harminc éve, hogy meghalt, gyermekeim is egytől-egyig sirba szálltak s hogy magam még élek, irgalmasszivű hölgyeknek köszönhetem, akik könyörületből hajlékot adtak. Mások számára dolgozom s így itt egészen jól megvagyok. Amire szükségem van, azt megkeresem.

— Önt ezen a környéken gazdagnak tartják — vágott közbe a betörő ugyanazon a hangon, amelyen a diskurzust megkezdte. — Kérem, ne vesztegessük az időt, mert nekem egyéb dolgom is van. Hol a pénzesfiók?

— Felkutathat mindent s megölhet, ha akar, de nem adhatok semmit, mert nincs. Nem ragaszkodom sem az élethez, sem a pénzhez. Amim van, azt megtalálja az íróasztal fiókjában. Ott a házbérem, meg a legszükségesebb havi kiadásokra körülbelül harminc frank. Vigye el. Elviheti az egészet.

A tolvaj nem várta, hogy ezt kétszer mondják neki. Kihuzta a fiókot, zsebre vágta a pénzt s felhánnya az egész fiókot.

A fiók mélyében egy nagy boritekra akadt, melyen ez a szó állt: Végrendeletem.

— Nini, mi ez? — mondta a betörő mefisztói mosolylyal. — Jaj neked, ha hazudtál. Akkor a pénzednek is, de az életednek is vége!

Közelebb lépett a gyertyához s emelt hangon olvasta:

„Ez a végrendeletem. Köszönöm jótevőimnek, hogy nem hagytak éhen

pusztulni. Hálául jószágukért nekik hagyom az ágyamat cihástul, a párnáimat és a tükrös szekrényemet. Szomszédomnak, Zermac kisasszonynak hagyom kevéske fehéreműmet. Jeanette unokahugomnak azt a kis keresztet, amit boldogult anyám egyetlen emlékeként őriztem. Többi ingóságaimat adják el és árukból fedezzék temetésem költségét. Ha halálos baleset érne vagy — ha a véletlen úgy hozná magával, hogy megölnének, kérem a bíróságot, hogy gyilkosomat ne végezzék ki. Ezzel már úgy sem adhatnak vissza életemet s még ha ily borzalmas halálnak is esnék áldozatul, nem akarom, hogy boszu szennyezze be emlékemet.

Készült Párisban, az 1910. évben.“

A betörő hallgatott.

— Nem sok ember gondolkozik úgy, mint maga — szólt végül. — Büszke lehet rá, hogy meghatott. Ez nagyon ritkán esik meg velem, elhíheti. Kis híjja, hogy gazságot nem követtem el. Nem tudtam, mivel állok szemben. Ne féljen. Ilyen derék asszonyt meg nem károsítok.

— Ha szüksége van rá, csak vigye el azt a pénzt.

— Ó, dehogy. Hisz mindössze csak egy órányi időt vesztettem, talán még szerezhetek másutt. Itt a pénze. Ha az életét megőrzi, élnie is kell valamiből.

A betörő az ajtóhoz lépett, feltette a sapkáját s így szólt:

— Nem csinállok lármát. Ugyanazon az uton megyek vissza, amelyiken jöttem.

Mikor Dartelné biztosra vette, hogy félelmes látogatója távozott, szobájába

Az ipariskolával állandó kiállítás volna kapcsolatos. Még pedig 2-3 hetenkint felváltva az intézetben készített dolgok kiállíthatnának. A háztartási és elméleti dolgokon kívül a tisztán ipariakból ezeket tanítsuk három évfolyamon keresztül.

Az első évfolyamban a fehérneművarrás, kapcsolatban a himzés, applikálás, foltozás, a fehérnemű gondozása, mosás, vasalás stb.

II-ik évfolyamban: ruhavarrás, szabás, ruhadiszítés pl. zsinórozás, applikálás, gyögy és magashimzéssel stb.

III-ik évfolyamban: kalapkészítés, ezzel kapcsolatban a művirág és toll-dísz-készítés, meg szalmafonás.

Azok, akik a kalapdiszítést iparszerűen akarják üzni, egész évben a kalapkészítést és díszítést tanulják. A módosabbak, kik csak saját használatukra vesznek részt a tanfolyamon, azok szezonszereleg 3-3 hónapon át kalapkészítéssel foglalkoznak. A többi időben különféle csipke pl. ir és csetneki horgolás. Varrott csipke, pl. Point lace, gipur és tüll kivarrást tanulnak. De tanulhatnak nyakkendőkészítést és más hasznos és dísz-munkákat is. Az ipariskolába fizető és ingyenes növendékeket vegyenek fel. A fizető a maga és családja részére dolgozik. Az ingyenes az intézet számára. Így az ipariskola képes lesz megrendeléseket elfogadni.

Minden évfolyamról bizonyítványt kapnak a növendékek. Azok a lányok, akik ilyen bizonyítvány alapján varrodát akarnak nyitni, még egy évig tartoznak gyakorlati képességre szert tenni, abból a tanfolyamból, amelyből magukat önállóítani akarják. Pl. a ruhavarrónó csak akkor kaphat ipari engedélyt, ha egy évi tanulást és egy évi gyakorlatról mutatja fel bizonyítványát. A gyakorlati év után mesteri szakkönyvitvány jár, még pedig bármely szakból, akár fehérnemű-, ruhavarrást vagy kalapkészítést választ. Sőt, akik a disz-munkák tervezésében kiváló tudást tanúsítanak, azok erről is bizonyítványt kapjanak.

Az ipariskolát háztartási iskolával egyesíteni szükséges, mely egyúttal főzőiskola lenne. Ez pedig rendkívül fontos volna, mert hiszen hány olyan leány van, kinek nem igen van alkalma a főzési dolgokat elsajátítani. És sok gazdasszony és szakácsné van, ki az anyagot és időt nem tudja helyesen beosztani.

Minden évfolyamban a főzésen kívüli a tehenészet, baromfityenyésztés, kertészet, méhészet, de főképpen a gyümölcsfák ápolása, a gyümölcs eltevése, aszalás, befőzés stb. gyakorlatilag taníttassék.

Az elméleti és gyakorlati tárgyakon

zárkózott, felnyitotta iróasztalát, megnyomott egy gombot, mire kinyílt a titkos fiók. Ebben állt az a kis ládika, melyben a jó öreg asszony a bankjegyeit és értékpapirjait őrizte. Megolvasta valamennyit s mintha gratulálna nekik, hogy megszabadultak a veszélytől, nagy örömmel az ajkához szorította őket, aztán gyöngéden végigsimogatta ékszerárcait, a két drága órát, a láncokat, a gyűrűket és karkötőket. Végül ugyanolyan gondnal, mint aminővel kinyitotta, újból bezárta a titkos fiókot. A megelégedés mosolya játszott ajkain, amint a becsapott tolvajra gondolt. Az ostoba fráter minden szót elhitt, még az irgalmasszivű gyekben sem kételkedett, holott ezek nem is léteznek.

Szerencse, hogy az igazi végrendeletem a közjegyzőnél van. Gyermekeim öröksége nincs veszélyben — gondolta Dartelné. Mindazonáltal ezen az éjjelen nem hunyta le szemét. Másnap reggel senkinek sem szólt az éjszakai kalandról. Nagyon félt a hatósági vizsgálatától és a félrevezetett tolvaj boszujától. Diszkrétcióját jutalomra is lelt. Pár nap múlva levelet kapott s benne egy ötvenfrankos bankjegyét.

Nem olvastam az újságban, hogy feljelentett volna s ebből látom, hogy maga jó asszony. Mivel tudom, hogy szegény sorsban él, itt küldök egy kis ajándékot emlékül.

Bellairs.

Dartelné megcsodálta a betörő jó szívet, de hogy a további levelezést és a látogatás netaláni megismétlődését elkerülje, sietve más lakás után nézett.

Gustave Geffroy.

kívül nagy gondot kell fordítani a művészeti tárgyakra és nyelvekre is. Első sorban a szabadkézi rajz, tervezetés és festés minden évfolyamban kötelező lenne. Az ének is kivétel nélkül kötelező tantárgy volna. Zene, mint: zongora, hegedű vagy cimbalom, csak a tehetség t. i. hajlammal rendelkezőknek taníthatnák, külön díjazás mellett.

A nyelvek közül a német és angol kötelező volna, míg a francia és olaszt csak az önként vállalkozók tanulnának. Minden leány, ki már 12 éves és irni olvasni tud, a leány-ipariskolába felvehető.

Azt hiszem, egy ilyen leány-ipariskola nem adná a jövőendő leányoknak csak a szokásos külső mázt, hanem munkakedvet és örömet adná ahhoz a belső tartalmas és minden egyben szunnyadó kincshez, amely, ha ügyes bányásztól napvilágra hozatik, ragyogva hirdeti: „A munka nem szégyen, büszke vagyok arra, hogy dolgozni tudok!”

Szükséges tantárgy volna még az ipariskolában a lélektan, neveléstan és illemtan, valamint az egészségtan. Ezek alapján a jövőendő hitves és családanya kötelességeit megismerné. A gyorsírászat, könyvvezetés s levelezés is, mint az ipar és kereskedéshez szükséges kellék, kötelező tárgy volna. Ha ily irányban taníthatnának a leányok, remélhetőleg minden anya és apa gyermekét megelégedettnek fogja látni.

Kuss Berta
állami tanítónő.

HIREK.

— **A főispán itthon.** Dr. Dellimánics Lajos főispán szabadságáról ma hazaérkezett Nagybeeskerekre.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága holnap délelőtt 10 órakor tartja augusztus havi rendes ülését.

— **Glattfelder püspök Nagyikindán.** A nagyikindai római katolikus hitközség vasárnap ünnepi fennállásának száz éves jubileumát. Ez alkalomból nagy ünnepségek lesznek Nagyikindán, amelyeken Glattfelder Gyula dr. esanádi püspök is megjelenik. A püspök vasárnap, a reggeli gyorsvonattal utazik Nagyikindára.

— **Áthelyezés.** Till Mátyás nagybeeskereki Máv. kiadópénztárost a szegedi üzletvezetőség Oroszlámosra állomásfőnöknek áthelyezte.

— **A vasut és a hadgyakorlatok.** A hadgyakorlatokkal kapcsolatban rendkívüli intézkedéseket léptet életbe az államvasutak igazgatósága. Érthető ez, hiszen az összes járművek a hadvezetőség rendelkezése alatt állanak ilyen alkalommal, éppen úgy, mintha háborus világot élnénk. Nehogy azonban az ország kereskedelmi és közgazdasági érdekeit érzékeny veszteség érje, gondoskodtak arról is, hogy a forgalmak korlátozása mellett az élőállatok, friss hús, gyümölcs és általában a gyorsan romlandó áruk a fogyasztó közönség előtt el ne vonassanak, a polgári gyors- és teherárak felvételét pedig csak a zárógyakorlatok tartamára, tehát négy napra szüntetik be. A Máv. rendeletének Torontálvármegyét érintő rendelkezései a következők:

A vasuti üzletszabályzat 63. §. (1.) bekezdése alapján a polgári teherárak felvételét Szeged-Rókus, Hódmező-Vásárhely, Orosháza és Nagyszentmiklós állomásokon —, a polgári gyors- és teherárak felvételét pedig Földeák és Tótkomlós állomásokon f. évi szeptember hó 12., 13., 14. és 15.-én beszüntetik. Élőállatok, friss hús, friss gyümölcs, friss főzelék és tojásküldeményekre azonban ez a korlátozás nem vonatkozik, ezek az áruk a korlátozás tartama alatt is akadálytalanul felvételnek.

A vasuti üzletszabályzat 75. §. (3.) bekezdés 5. pontja és a vasuti áru fuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14. cikkéhez tartozó végrehajtási határozmány 6. §. (3.) bekezdés 2. pontja alapján, egy a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai, mint a nemzetközi for-

Dr. Kassovicz Artur

ügyvédi irodáját Nagybeeskereken

Váraljai-utca 7. szám alatt

megnyitotta. Telefonszám 305.

960-10.10

galomban a már érvényben levő díjszábáltszerű fuvarozási és állandó jellegű póthatáridőkön kívül érvényesítendő 5 (öt) napi póthatáridőt állapított meg a vasut mindazokra a teherárakra, melyek f. évi szeptember hó 12.-étől szeptember hó 16.-áig bezárólag a szeged-rókus—szabadka—ujgombosi, szeged-rókus—nagyváradi, szentes—hmvásárhely—nagyszentmiklós, mezőtúr—mezőhegyesi, czepléd—temesvár—józsefvárosi, valkány—varjas—temesvár—józsefvárosi, arad—temesvár—józsefvárosi, arad—nagykikindai, temesvár—józsefváros—nagyszentmiklós, arad—tövisi, alvincz—nagyszebeni, nagyváradi—tövisi s nagyváradi—debreczeni vonalak állomásain feladatnak, vagy ezen vonalak állomásaira kiszolgáltatásra érkeznek.

— **A nagybeeskereki cukorgyár őszi üzeme.** A „Délmagyarországi Cukoripari Részvénytársaság“ nagybeeskereki cukorgyára szeptember 2-ikán kezdi meg őszi teljes üzemét. Az üzem méreteit jellemzi, hogy a gyár 48 óra alatt 125 waggon cukorrépat fog feldolgozni.

— **Iskolatársak találkozója.** Szajánból írják: Szép ünnep volt 28-ikán, szerdán Szajánban. Ugyanis Herresbacher Dénes Szaján agilis plébánosa vendégül látta házában azokat az iskolatársait, kikkel 7 évvel ezelőtt a temesvári püspöki papnöveldeben a teológiai tanfolyamot végezte. A találkozás emlékére délelőtt 10 órakor ünnepélyes zenésmise volt a plébánia-templomban. A misén Herresbacher Dénes plébános pontifikált fényes segédlettel és a volt iskolatársak szép egyházi dalokat énekeltek, Griffel Lajos écskai rk. káplán pedig a tőle megszokott művészettel játszott hegedűszólót. Délben a plébános vendégszerető házában diszebedt volt, mely alatt egymást érték a pohárköszöntők. A vendégek olyan jól érezték magukat, hogy két napig maradtak a plébánosnál. Az ünnepségen a következő iskolatársak jelentek meg: Járossy Dezső orsz. zeneakadémiai tanár, papnöveldei vicerektor, székesegyházi karnagy, Resch Károly székesegyházi káplán, hittanár, Plesz József, a temesvár-józsefvárosi zárda lelki igazgatója Kleits Mátyás makói főgimn. hittanár, Geröffy Miklós kiszezsényi, Roffmann János gyoroki, Prém Péter beodrai és Fuchs Imre plébánosok, továbbá Schneider Ede és Kaip Vilmos temesvár-belvárosi és Griffel Lajos écskai káplánok.

— **Virágestély.** Az „Opávai Erzsébet Parkegyet“ folvó évi augusztus 31.-én, szombaton a parkban, az evlet pénztára javára szépségversenyvel, világpóstával és táncmulatsággal egybekötött virágestélyt rendez. Kezdeté d. u. 5 órakor. Belépődíj személyenkint 1 korona.

— **A Módosi Népbank felszámol.** Mint Módosról jelentik, a Módosi Népbank, az intézetet veszteségek érvén, értekezletre hívta össze hitelezőit, a visszszámítás révén érdekelt intézetek képviselőit és közölte velük, hogy jelenlegi helyzetében legcélszerűbbnek tartanak a csendes felszámolást. A hitelezők ezt helyeselték és beleegyeztek abba is, hogy a felszámolás keresztülvihetősége érdekében husz százalékos engednek követelésükből. A felszámolás már legközelebb meg fog történni. A betevők megkapják a pénzüket, ez bizonyos, azonban a részvényeseket érnifogja veszteség. Az intézet elhatározását egyrészt veszteségek, másrészt a fesszült pénzüviszonyok idézték elő. Az intézetnél 180.000 korona betét van elhelyezve és 376.000 korona reeszkomptot vett igénybe. Az intézet követeléseimintegy 600.000 koronát tesznek ki. A részvénytőke 100.000 korona.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délnél gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltnék.

Augusztus 31. Közig. bizottság ülése.

Szinház.

— Békefi és a délvidéki szintársulat. Tudvalevő, hogy a Mezey-féle délvidéki szintársulatnak egyik főerőssége Békefi Lajos tenorista volt, aki gyönyörű hangjával, pompás énekével sok élvezetet szerzett a délvidék színházi közönségének. Most sajnálattal értesülünk arról, hogy Békefi Lajos nem jön már hozzánk. Békefi Lajos és Mezey Andor művezető igazgató között ugyanis — mint Békefi lapunk szerkesztőjéhez intézett levelében írja — olyan személyi differenciák merültek föl, hogy kénytelen volt kiválni az igazgatósági társasviszonyból s egyúttal a társulattól is megvált. Levelében egyben meleg köszönettel elbucsuzik a nagybecskereki közönségtől is. Hát ez mindenestre tetemes veszteség a szintársulatra és a színházi közönségre, mert Békefi a legjobb magyar tenoristák egyike, akit nem könnyű dolog lesz pótolni.

** Szerb színészet. Tegnap Trifkovic „Eszmények” című színjátékát mutatta be a szerb szintársulat. A darab eszelekménye egyszerű, de nagyon gazdag megkapó drámai részletekben, amelyeket a szereplők kitűnően tudtak érvényre juttatni. A szereplők közül különösen kiemeljük Tesity k. a., ki hatásosan adta a szerelmében meilözött, boszuálló nőt. Méltó partnerei voltak Mateity, Dobrinovic és Spaszity, valamint jók voltak Dimity, Stefanovity és a többi szereplők is.

Sport.

× A teniszverseny. A „Torontál Hajósegylet” teniszpályáján folyó teniszversenyek augusztus 29-iki eredménye a következő:

Neuffer János contra Stagschmidt János. Neuffer javára 9:7 arányban.

Hám Rezső contra Wattay P. Endre: Wattay javára 1:6, 0:6 arányban.

Demkó István contra Neuffer János: Neuffer javára 4:6, 2:6 arányban.

Vegyes négyes:

Neuffer J., Hiller Alice contra Kiss Gy., Geyer Janka: a Neuffer-pár javára 7:5, 6:2 arányban.

Hölgyek kettős versenye:

Stagschmidt Józsefné contra Hiller Alice. Ez az előmérkőzés az idő előrehaladta miatt eldöntetlen maradt s csak ma fog eldőlni.

A versenyek tovább folynak. A teniszversenyeket állandóan nagyszámú előkelő sportkedvelő közönség élénk figyelemmel kíséri.

TÁVIRATOK.

A külügyminiszter a királynál.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ischlból sürgönyzik, Berchtold gróf külügyminisztert a király ma délelőtt 11 órakor különkijelölésén fogadta. A kihallgatáson a külügyminiszter a külpolitikai helyzetéről tett jelentést a királynak.

A miniszterelnök utja.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint, Lukács László miniszterelnök szeptember 10-én fejezi be üdülését, amikor előbb Bécsbe megy s ott tanácskoznia fog Berchtold gróf külügyminiszterrel. Bécsből hazajön Budapestre s itt szeptember 15-én minisztertanács lesz. Még ugyanazon a miniszterelnök visszamegy Bécsbe, hogy résztvegyen ott a szeptember 16-án tartandó közös miniszteri tanácskozáson.

A kultuszminiszter itthon.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Zichy János gróf kultuszminiszter mannheimi kuráját befejezte, ma odaérkezett. A kultuszminiszter holnap Bécsből magyarországi birtokaira utazik.

A horvát helyzet.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Josipovich Imre horvát miniszter ma egy újságíró előtt nyilatkozott a horvát alkotmányosság helyreállításáról. A miniszter kijelentette, hogy az alkotmányos élet helyreállításának első feltétele az, hogy a horvát uniónisták tényleg hívei legyenek az uniónak, azonkívül szükségesek bizonyos változtatások a vasuti pragmatikában.

A német kancellár Magyarországon.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlini jelentések szerint, a német birodalmi kancellár szeptember hó folyamán Magyarországra jön és itt találkozni fog Berchtold gróf közös külügyminiszterünkkel.

Vilmos császár Nobel-díjat kap.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből az a hírt jelentik, hogy a Nobel-bizottság a Nobel-békedíjat az idén Vilmos német császárnak fogja adományozni.

Justh Gyula betegsége.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Justh Gyulát, aki néhány nap óta gyengélkedik, tegnap éjjel megvizsgálta orvosa, Herczog tanár s megállapította, hogy Justh Gyula vértódlásokból eredő szédülésekben szenved s 8-10 napig az ágyat kell őriznie.

A mozhós tragédiája.

Budapest, augusztus 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hajmeresztő és tragikus végű jelenet játszódott le tegnap délután a fővárosi Ferenc József hidon. Kövesdi Dénes nevű 16 éves fiú tegnap délután 5 órakor a Ferenc József-híd budai oldalán fölmászott a hid ivetén hidoszlop csucsára a mintegy 45 méter magasban levő Turul madárhoz. Itt a fiú levetkőzött és csakhamar uszónadrágban állott. A fiú cselekedetének a híre csakhamar mentők és tűzoltók jöttek, akik még mászás közben akarták megakadályozni a fiú utját, de nem tudtak hozzáférközni. Mikor a fiú fent a csucson uszónadrágig levetkőzött, hatalmas lendülettel fejfel a Dunába ugrott. A fejes az

ugrás első részében még csak sikerült, de mire a vízhez ért, a vakmerő gyerek a hátára zuhant. Az iszonyu zuhanás persze nyomban megölte s csakhamar elmerült a Duna hullámaiban. A rendőrség eközben megtudta, hogy a szerencsétlen fiú egy mozifelvétel céljából 250 koronáért követte el a halálugrást. A mozgógép ott berregett is a közelben. A mozgóképeket bevitték a rendőrségre, ahol a moztulajdonos azzal védekezett, hogy a fiú maga ajánlkozott a fölvételre azzal, hogy ő már többször ugrott ilyen magasságból s nem lett semmi baja. A hajmeresztő jelenetet persze rengeteg közönség nézte és sokáig megdöbbenve tárgyalták az emberek a szerencsétlen mozhós tragédiáját.

TÖZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11.35 — —
Buza (áprilisra)	11.82 — —
Rozs (októberre)	9.59 — —
Zab (októberre)	10.18 — —
Tengeri (augusztusra)	— — — —
Tengeri (szeptemberre)	9.21 — —
Tengeri (májusra)	7.44 — —

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1912. évi május hó 1-ső napjától.

ÉRKEZIK.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarra.			
Temesvár—Versece—Zombolyáról délelőtt		9.28	
Pancsováról délután		7.04	
Budapest—Szegedről reggel		6.20	
Budapest—Szegedről délután		3.15	
Szegedről délelőtt		9.34	
Budapest—Nagykikindáról este		9.21	
Szécsányból este		6.40	
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.			
Zsomb—Versece—Alibunár—Temesvárról este		8.16	
Módosról reggel		6.30	
Pancsováról reggel		8.28	
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel		8.23	
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4.19	
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9.34	
Szécsányból este		6.29	
INDUL.			
Nagybecskereki pályaudvarról.			
Pancsovára délelőtt		8.10	
Pancsovára este		7.27	
Szeged—Budapestre reggel		7.20	
Szeged—Budapestre délelőtt		11.27	
Szeged—Budapestre este		7.27	
Szegedre délután		1.17	
Szeged—Nagykikinda—Budapestre reggel		6.21	
Karlovára délelőtt		10.00	
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.			
Zsombolya—Temesvár—Versece délután		4.15	
Temesvár—Versece—Antalfalva—Pancsova—Alibunárra reggel		3.33	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2.26	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11.55	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5.25	
Módosra reggel		6.35	
Zsombolyára délelőtt		10.59	

Tizezer korona

kézpénz lefizetése mellett kapható Nagybecskereken közvetlenül a város mellett egy

14 holdas szőlő.

A vételár hátralevő része évi részletekben törlesztethető. A szőlőt esetleg két parcellában is eladják. —

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Eisenstädter S. és Társai

Divatruházában Nagybecskerek, — Telefonsz. 74

beérkeztek az őszi újdonságok intézeti kelengyékben,
kész női fehérneműekben legszebb összeállítás.

**A Tetra hygienikus fehérneműek, babakelengyék
Torontálmegyei egyedárusítása.**

1004-5.4

4848—1912. szám.

1001—6.6

Allást keresők figyelmébe!

Zombolya községénél egy az árvaügyek és fogyasztási adó kezelés körüli teendőkből jártassággal bíró egyén azonnal alkalmazást nyerhet. Az alkalmaztatás egyelőre ideiglenes, de beválás esetére az illető megválasztására számíthat.

A javadalmazás az ideiglenes alkalmaztatás tartamára havi 120 korona és némi mellékjövedelem. Megválasztás esetére az állással következő javadalmazás jár: 1200 korona évi törzsfizetés, 400 korona lakbér és 5-ször ismétlődő 100 korona ötödéves korpót-lék. Ezenkívül kilátása lehet az illetőnek arra is, hogy közgyámnak választatik, amely tisztséggel külön 300 korona tiszteletdíj jár.

Az állásra reflektálók lehetőleg személyesen jelenkezzenek alulírott községi jegyzőnél.

Zombolyán, 1912. évi augusztus hó 22. napján

Spuhler Ferenc, közs. jegyző.

Magy. kir. államvasutak üzletvezetőség Szeged.
27752/1912. szám.

Pályázati hirdetmény

oltatlan mész és téglák szállítására.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége ezennel nyilvános pályázatot hirdet a vonalain 1913. évben szükséges fent megnevezett anyagok szállításának biztosítására.

Jövő 1913. évben a következő mennyiségek szükségesek:

2700 g. oltatlan fali mész.

787000 drb falitégla.

167700 drb lapos fedélcerép.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetőségénél megszerezhető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségénél megtekinthető. Ugyancsak az említett hivataloknál tekinthető meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános feltételek is, melyek 50 fillér lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Postaszállítás esetén bérmentesítésre még 20 fillér beküldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ivenkint egy koronás magyar okmánybéléssel ellátott ajánlatok ezen külcimmal: „Ajánlat a 27752/1912. sz. pályázati hirdetményben kiírt anyagokra” 1912. évi szeptember hó 21. napjának déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége I. osztályának főnökéhez benyújtandók vagy postán beküldendők.

Bánatpénzül az ajánlott anyag értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1912. évi szeptember hó 20-ik napjának déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárából leteendő, esetleg posta útján beküldendő.

Az ajánlati felhívástól eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű, sértett vagy pecséttel le nem zárt borítékba helyezett elkésve vagy táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve bánatpénz le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1912. évi augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

Az 1912—13. tanévre

2 gimnáziumi
tanulót
teljes ellátásra elvállal

Kiss István

birósági végrehajtó.

Nagybecskerek, Nádor-utca 4.

1013—5.3

Nagybecskereki járás főszolgabirójától.

5900—1912. szám.

985—3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye központi járásához tartozó **Perlasz** nagyközségben elhalálozás folytán megüresedett **jegyzői** állásra pályázatot hirdetek.

A jegyzői állás javadalmazása a következő:

1. Készpénzfizetés évi 2400 korona.
2. Faatalány 180 kor. (vagy 6 öl kemény, illetve 12 öl puhafa természetben).
3. 1 hold szántóföld és fél hold kert haszonélvezete.
4. Természetbeni lakás.
5. A szükségelt előfogat használata.
6. A szabályszerűleg megállapított magánmunkálatok utáni jövedelem.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi XX. t.-c. b) szakaszában, illetve az 1900. XX. t.-c. 3. szakaszában előírt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi szeptember hó 15-ig benyujtsák.

A választást egy később meghatározandó külön határnapon fogom megtartani.

Nagybecskereken, 1912. évi július 30-án.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

512—1912. végreh. sz.

1022—1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyikindai kir. törvényszéknek 1912. évi 9077. számú végzése következtében dr. Varró Ignác nagyikindai ügyvéd által képviselt Szerdahelyi Frigyes nagyikindai lakos javára 450 kor. s jár. erejéig 1912. évi július hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 970 koronára becsült következő ingóságok u. m.: buza, ló stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíró-ság 1912. évi V. 216/1. számú végzése folytán 300 korona tökekövetelés, ennek 1910. évi szeptember hó 1. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 112 kor. 16 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Torontálszigeten adások lakásán leendő megtartására 1912. évi szeptember hó 6-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsíron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1912. évi augusztus hó 18. napján.

Szeesko Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetéseket

jutányos árértéért közöli a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

„SPERBER” AUTOMOBILOK

a legjobb,

a legtartósabbak és

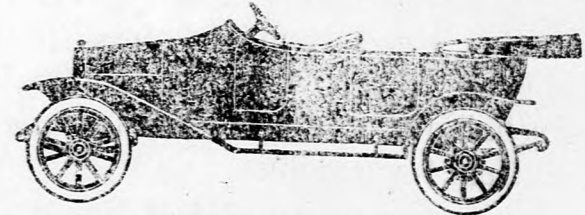
a legolcsóbbak.

847—x.11

6—18 Hp. 30—75 km. óránként.

2, 3, 4, 5 és 6 üléses kocsik.

Zajtalan járás.

Érdeklődőknek mindennemű felvilágosítással szolgál a „Norddeutsche Automobil-Werke” vezérképviselője Temes-, Torontál-, Bácsbodrog- és Krassószörény megyékben

IFJ. PERISICS ZOLTÁN — NAGYBECSKEREKEN.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.